

לנו כאפתעה מרהימה, כפי שבאה לממשלה הקיימת.

כי בממשלתנו שלנו היה קיים מיניסטרוני גדול לענייני המרחב. הוא היה פועל למען השלום, כשם שמשרד-הבטחון מתכונן לי מלחמה. וכמו משרד-הבטחון, הוא היה בעל מוסדות. תוכנו ומטה של ביצוע, תקציב וכוח-אדם. משרד זה היה מקיים מגע הדוק עם המתרחש במדינות ערב.

הוא היה מודיע לממשלה זמן רב מראש על יומתו הצפויה של בורגיבה, על מהותה ורקעה.

הוא היה מגיש לממשלה בעוד מועד תוכנית מפורטת לתגובה על יומתה זו.

למחרת יום ההצהרה, היתה במי שלת ישראל עונה באופן דראמטי כפירסום תוכנית משלה, גדולה ונועזת, לפתרון בעיות המרחב.

תוכנית זו היתה כוללת את הצטרפות ישראל כחידה ריבונית ועצמאית לפדרציה שמית, פתרון נדיב של בעיית-הפלטיים, הסדר בעיית המעבר, ועוד ועוד.

ישראל היתה פונה (בגלוי או בסוד) אל גורמים ייחודיים בעולם — כגון הגנרל דה-גול, או המרשל טיטו — ומזמינה אותם לכנס פגישת הידברות בלתי-מחייבת של נציגי הצדדים, בדרג מתאים, בגלוי או בחשאי.

ישראל היתה מנצלת את כל מכשירי התעמולה האדירים שלה — הרדיו, הדפוס, עתוני העולם וגופים ייחודיים — למית קפת שלום מרוכזת, רצופה וממושכת. היא היתה מפעילה את הדיפלומאטים שלה מסביב לכדור הארץ, את משלחתה בארץ, את כל מערכת יחסיה בכל המי שורים, כדי להביא את תוכניתה לידיעת כל אדם במרחב השמי, כל חוג, כל מעמד, כל מפלגה, כל העם — בנוסח המתאים ביותר לקליטת השומעים.

היא היתה מנצלת לתפקיד זה, בין השאר, את האוצר הגלום שלה — ערביי ישראל — שישתלבו בהתלהבות וברצון חופשי במדיניות כזאת, שתאפשר להם להיות פט- ריוטים ישראלים וערבים לאומיים גם יחד.

כל זאת היינו עושים בזריזות, בחשבו, בתיכנון, בקורריות, מבלי לאבד לרגע את עשתנותינו, מבלי להיגרר אחר התלהבותנו הכנה והדינאמית.

ל א זיינו מבטיחים למדינה תוצאות מהירות ובטוחות. אין בידינו תרופת פסט. אין לנו אלא ראייה מפוכחת של המציאות, והנכונות לסלול דרכים חדשות ומעשיות לשינויה.

לא היינו מרדמים איש באשליות. לא היינו מספרים לאורחי ישראל כי מישקע השינאה של שני דורות נעלם כהרף-עין, או כי שוחרי השמדת ישראל נמחקו מעל פני האדמה.

לא היינו מעלימים את האמת: ששינוי האווירה במרחב מחייב מאמץ ממושך וסבי- לני, וכי בצד ההישגים יהיו כשלונות ואכזבות.

לא היינו מרפים אף לרגע ננותנו הבטחונות, ולא היינו חדי לים אף לרגע ממאמצינו לחזק ולי- גבש את צה"ל — כצבא של הגנה ושלום.

אולם היינו אומרים למדינה: משהו קרה במרחב. מישחו הדליק ניצוץ של שלום, של תקווה.

יצוץ זה לא יהפוך מעצמו למדורה בוערת.

זה תלוי גם בנו. זה תלוי קודם כל בנו.

השלום לא יפול מן השמיים. הוא לא יוגש לנו על גוש של כסף — כשם ש- מדינת-ישראל עצמה לא הוגשה לנו על מגש כזה.

וכשם שכבשנו את העצמאות במערכות המלחמה, כמיבצעים מתוכננים וזיוזמה נועזת — כן נכבוש את השלום במערכות די- מדיניות, כמיבצעים מתוכננים ובי- יוזמה נועזת.

משך שש-עשרה שנה שאלו אותו בישראל: איפה הערבים שלכם? עתה ישאלו אותנו יידינו הי- זרים: איפה העיכרים שלכם?

(המשך מעמוד 10)

דבר כחנותיה להשתמש באנרגיה האטומית לצרכי שלום.

מה מצאו האמריקאים? העתונות מסרה כי: „על בסיס תור צאות ביקורי הפיקוח, הגיעו פקידים אמ- ריקאיים למסקנה הזמנית, כי ישראל אינה משתמשת עתה בכור הגדול-יחסית לייצור פלוטוניום לצורך הפקתו או ייצורו של נשק גרעיני.“

הכללת המלים „מסקנה זמנית“ ו„עתה“, באה לשים את הדגש על הרישה האמרי- קאית, כי הביקור השני לא יהיה הביקור האחרון. אלא שישראל תידרש להוכיח, למשך זמן ממושך, שהכור בדימונה נועד לצרכי שלום.

זהו רק חלק מן המדיניות האמי- ריקאית המוצהרת, של מניעת ריבוי נשק גרעיני בידי מדינות שאינן שייכות כיום למועדון האטומי.

עסקים

על חוד התער

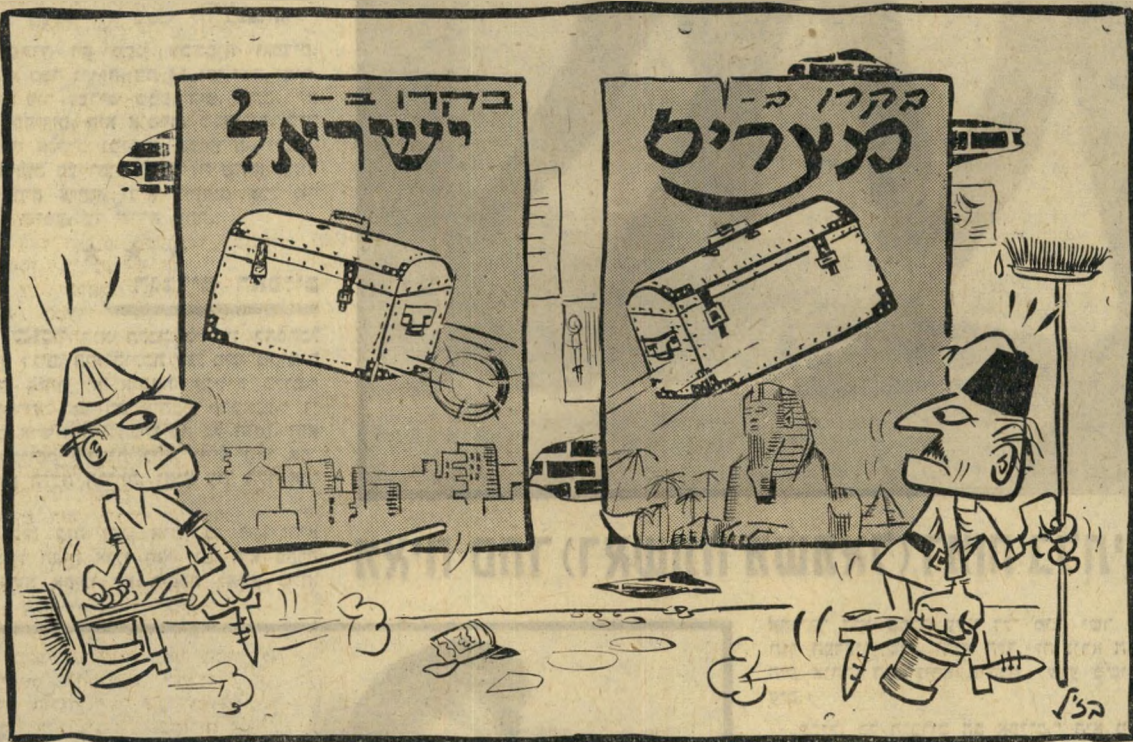
שני בתי-חרושת לסכיני גילוח מנהלים בי- חודשים האחרונים קרב על לחיו של הגבר

יגבר הלחץ האמריקאי על ממשלת ישראל, תוך נסיון לרסן את הנמיות האקטיביסטיות שלה. אחרי שאוורל הארימן מסר את הדו"ח שלו על שיחותיו בישראל, מתגבשת בווינגטון הדעה, כי לוי אשכול נתון עדיין על לשון המאזניים, עם נטייה לקבל את עצותיהם של אלה המצדדים בקו מלחמתי תקיף בענייני ההטייה. לפי אותה הערכה,

דרושה מערכה אמריקאית מרוכזת של לחץ מצד אחד והבטחות מצד שני, כדי לשכנע את אשכול נגד הרפתקה צבאית. ההבטחות: סיוע כלכלי וצבאי מוגבר, משולב מערכה מדינית שכוונתה לצמצם את תוכניות ההטייה עד למינימום.

גורם שפעילותו תורגש מאוד בזירה המרחבית, בעתיד הקרוב: צרפת. אחרי שגמאל עבדאל-נאצר העניק הכשר מוחלט לפאריס, והכריז על פתיחת תקופה חדשה ביחסי צרפת והערבים, מסתמנת האפשרות כי הנגראל דה-גול יורה לנציגיו ליסול חלק פעיל יותר בהתרחשויות המרחביות. אולם קיים חשש בירושלים, כי הפעילות הצרפתית לא תהיה דווקא ברוח המדיניות הישראלית.

אין סכיני רב שגרמניה המערבית תקים את שגרירותה בירושלים. בון אמנם אינה קשורה רשמית להחלטות האו"ם, אולם יש לה שיקול אחר לגמרי, שמשרד-החוץ הישראלי לא העריכו כראוי: מעמדה של ברלין תלוי כולו בהסכמים בינלאומיים. כתוצאה מכך לא תהיה בון מוכנה

להפר הסכמים לגבי בירת ישראל, מחשש פן ישמש הדבר תקדים להפרת הסכמים לגבי מעמדה של בירתה הקודמת של גרמניה.

ישראל עשויה לחזור ולתפוס עמדות-מפתח חיוניות בארצות אפריקה. נראה שאחת הנקודות בהסכם הישראלי-גרמני לקשרת יחסים דיפלומטיים תקינים בין שתי המדינות, מחייבת שיתוף פעולה בקרב מדינות אפריקה. עד כה היו הגרמנים גורם מתחרה לישראלים במספר מדינות אפריקאיות, ובכמה מקרים אף ניסלו את הישראלים והרחיקו אותם מהשפעתם. עתה עשויה ישראל אף להרחיב את פעילותה במדינות שאינן נתונות להשפעת הערבים, בסיוע של כסף גרמני.

צפויה ארגעה כלשהי ביחסי ישראליתורכיה. אחרי נפילת ממשלת אינונו ותפיסת מקומה על-ידי ממשלה פרו-אמריקאית, חל קיפאון במסע התורכי לקראת המחנה המזרחי והנייטרליסטי. משרד החוץ התורכי הסביר לממשלת ישראל, כי האינטרס העליון שלה, המנחה את מדיניותה, הוא מצב התורכים בקפריסין. בשלב זה, הוסבר, אין רואים ביחסים עם ישראל מיכשול שיש להסירו מיד. אולם לא ניתנו כל הבטחות לטווח ארוך.

יוודע לך על קיומו של דו"ח קטלני לגבי מצב התחזוקה באוניות צי"ם. הדו"ח הסודי, שהוגש לאחרונה למשרד-התחבורה, מבקר בצורה חריפה ביותר את מצבן של אוניות החברה.

על אף הקמת שני מערכים, והחלטתם של מרכזי רוב המפלגות למנוע מיקוח ערתי, צפויים מאבקים נוספים.

במפא"י סבורים ראשי עדות המזרח כי מצבם ישתפר, אחרי שעזרו להחליש את מעמדו של שרגא נצר ומצאו גישה ישירה אל לוי אשכול. במערך הימני ינסו עסקנים ערתיים לשריין לעצמם מקומות ריאליים ברשימה המשותפת, אם כי אין ביכולתם לאיים בהיפרדות.

בעיה מיוחדת תהווה מועמדותו של עורך-הידן שלמה כהן צידון, שאינו רואה את עצמו כמועמד ערתי דווקא, אלא כמועמד מטעם הכוח השלישי. בגלל לחץ של מקורביו המתנגדים למערך הימני, ייתכן כי יחליט שלא להציג את מועמדותו במסגרת זו.

הישראלי. מיפעל אוקבה הוציא לשוק את סכין הגילוח אדיסון, ומיפעל נצרותי המייצר את סכין הגילוח פרמה-שארפ, מתחרה בו.

בשבועות הראשונים, עם צאתו של סכין האדיסון לשוק, ניראה היה כי הוא הולך מלחי אל לחי. עקומת המכירה שלו עלתה מעלה מעלה, כשהחלק ניכר מן ההצלחה נד- קף לזכות שמו, שדמה מאוד לשמו של סכין גילוח אנגלי מפורסם וילקניסון.

עובדה נוספת שהישעיה רבים מן ה- קונים: על סכין האדיסון ועל מעטפתו לא מופיע מקום הייצור. לכן הניחו רבים כי זהו סכין מתוצרת חוץ, העולה באיכותו על סכינים ישראלים.

אולם כעבור זמן מה החל המפעל הנצר- תי לייצר את סכיני הגילוח פרמה-שארפ. סוכני הפירסום של בית-החרושת הקדישו לו פחות פירסומת מו שהוקדשה לסכין המת- חרה. אך למרבה הפלא רבו הקונים שדרשו אותו, בנייהם רבים שנהגו להשתמש קודם לכן בסכין הגילוח אדיסון.

פירסום חינום. עובדה אחרת היתה מעני- יינת יותר. התברר כי עיקר הגידול במכירה חל דווקא בצפון הארץ. בעלי בית-החרושת החלו להתעניין אצל הסוחרים שבאזור ה- גליל, ועד מהרה גילו את הסיבה: לבלבון מופצים סכיני גילוח בעלי אותו שם, ומאחר שבאזור הגליל נמצאים מאות מקלטי טל- כיווה, זכתה החברה הישראלית לפירסום חינום, שמקורו מעבר לגבול.

* השט אדיסון נבחר על-ידי בעל בית- החרושת, בהיותו מורכב מראשי התכות של שמות בנו ובתו — אדו וטוניה.